

Huidige fondstructuur: 1 + 4 + 10

Gemeentefondsdecreet (1+4)

- Locomotief: Hoofdotatie (2,9 miljard)

+

1. Elia compensatie (83 miljoen)
2. Sectorale subsidies (131 miljoen)
3. Aanvullende dotatie centrumsteden (173 miljoen)
4. Compensatie provinciale instellingen (24 miljoen)

Structuur: 1+ 4 + 10

Andere compensaties (+10)

5. Contingentgesco (332 miljoen)
6. Dotatie responsabiliseringsbijdrage (181 miljoen)
7. Dotatie open ruimte (89 miljoen)
8. Compensatie Niet Via personeel (30 miljoen)
9. Compensatie minderopbrengst dividenden (37 miljoen)
10. Subsidies grootstedelijke problematiek (4,5 miljoen)
11. Subsidies gemeenten met mobiliteitsknooppunt (2,5 miljoen)
12. Subsidies grootstedelijke problematieken in 5 centrumsteden (14 miljoen)
13. Subsidies 50 plattelandsgemeenten (7,5 miljoen)
14. Versterking energiecellen (2 miljoen)

Totaal: 4 miljard euro

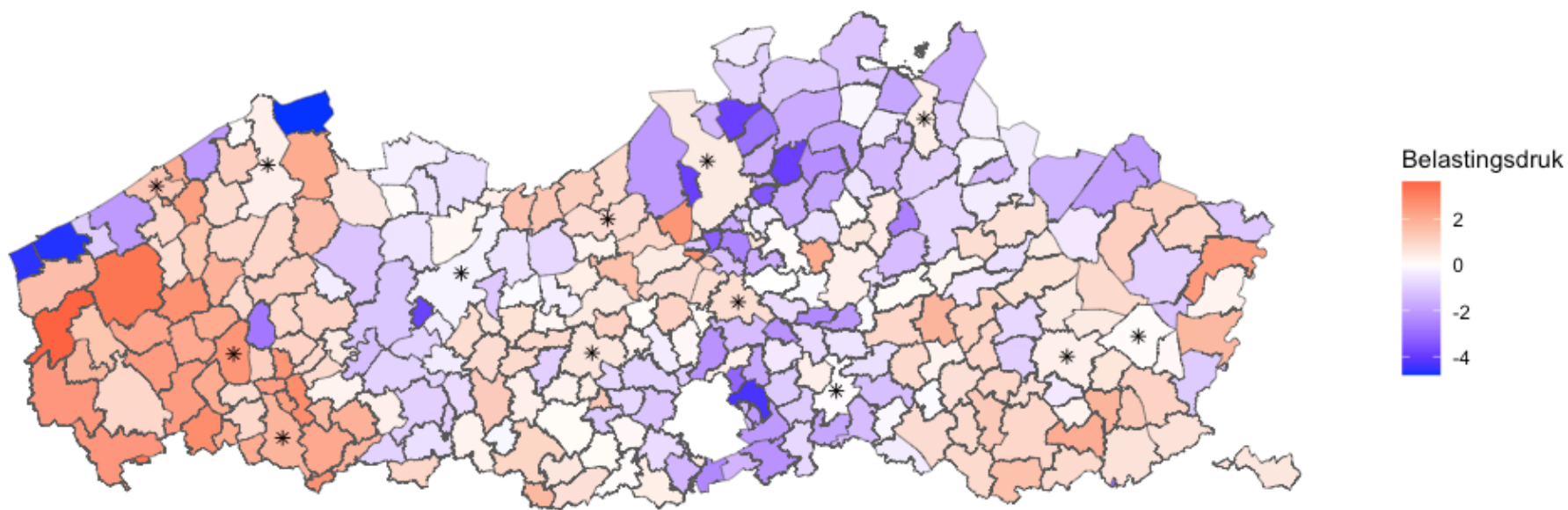
Hoe wordt de hoofdotatie verdeeld?

- Voorafnames (41%)
 - Antwerpen en Gent: 29,9%
 - Brugge: 1,6%
 - Leuven: 1,1%
 - Andere centrumsteden: 5,3%
 - Regionale steden: 2%
 - Kustgemeenten: 1%
- Centrumfunctie (8%)
 - Werkgelegenheid: 4%
 - Leerlingen: 4%

Hoe wordt de hoofdotatie verdeeld?

- Fiscale draagkracht (30,1%)
 - APB: 19%
 - OOV: 11%
- Open Ruimte (6%)
 - Oppervlakte kadastrale percelen
- Sociale criteria (15%)
 - Omnio statuut (1%)
 - Geboorten kansarme gezinnen (3%)
 - Laaggeschoolde werklozen (4%)
 - Leefloners (4%)
 - Sociale huurappartementen (3%)
- Waarborgregeling en fiscale penalisatie

Inschatting financieringsproblematiek op basis van belastingstarieven

Gesommeerde gestandaardiseerde afwijking van het gemiddelde APB en het gemiddelde OOV (z-score)
De sterren zijn de 13 centrumgemeenten. Data van <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/statistieken>

Doelstellingen

- Twee hoofddoelstellingen
 - Herverdelen om ongelijke startpositie van gemeenten te compenseren
 - Basisfinanciering om een kwaliteitsvolle, democratische werking uit te bouwen
- Geen oormerking van uitgaven

Basisfinanciering

Herverdeling

Ruimtelijke criteria met bv deze segmenten/voorafnames

Segment
grootstad

Segment
centrumstad

Segment
kleinstedelijk

Segment
platteland

Sociale criteria

Fiscale draagkracht

Nieuwe thema's?

1. Basisfinanciering en verdeling duidelijk identificeren in het fonds

- Ontwerpties basis:
- -> vast bedrag per gemeente
- -> vast bedrag per inwoner
- -> combinatie

2. Segmentering voor ruimtelijke parameters

- Alles op basis van maatstaven is moeilijk
- Balans tussen eenvoud en validiteit
- Segmentering op basis van een objectieerbare beleidslogica: gestoeld op studiewerk, maar met een duidelijke achterliggende beleidslogica en visie.
- Nuttig voor ruimtelijke parameters: grote en kleine centrumgemeenten, open ruimte, kust of andere indelingen

3. Fiscale en sociale criteria

- Fiscale draagkracht staat weinig ter discussie
 - Moeten lokale belastingen mee in het draagkrachtmeting?
 - Moet er meer nadruk op de zwakke OOV?
 - Is de penalisatie fair?
- Sociale maatstaven staan weinig ter discussie

4. Nieuwe criteria?

- Ja, op drie voorwaarden
 - Een grote en langdurige uitdaging betekenen voor de lokale besturen. Beleidsopgaven die zich buiten de actieradius van het lokaal bestuur (en de huidige generatie bestuurders) hebben ontwikkeld.
 - Er moet een grote variatie bestaan in de mate waarin lokale besturen geconfronteerd worden met de uitdaging.
 - Gemeenten moeten de middelen die ze krijgen ter compensatie van de beleidsuitdaging vrij kunnen besteden.

5. Geen expliciet sturend fonds

- Bestedingsvrijheid behouden – geen oormerking van uitgaven
- Aandacht voor impliciete prikkels via de verdelingscriteria

6. Flexibele indexering

- ▶ Aanpassing van het Fonds aan de geraamde reële groei en de inflatie
- ▶ Voorspelbaarheid en interbestuurlijke solidariteit

7. Blijf bij het 'hypothetisch kostenmodel'

- Fonds niet baseren op werkelijke uitgaven
- Gebruik geen echte kostendrijvers, maar maatstaven die bestedingsdruk veronderstellen
- Reëel kostenmodel is een vorm van oormerking

8. Aanvullende dotaties integreren

- Als er geen duurzame en rechtstreekse link is tussen de hoogte van de compensatie en de hoogte van de kostendrijver
- Kan pas als hoofddotatie goed werkt.

9. Flexibiliteit

- Criteria gaan over decennialange uitdagingen
- Maatstaven kunnen flexibeler (nieuwe inzichten, data, ...)
- Rollend systeem

Slotbedenkingen

Bouwblokken voor hervorming

Objectiveerbare beleidslogica: politieke keuzes met wetenschap scherpstellen en uitwerken

Hervorming gemeentefonds kaderen in visie op de bestuurlijke architectuur van Vlaanderen uittekenen.